

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

=
IV. ÚS 92/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť P. Z., V., zastúpenej advokátkou JUDr. Z. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 9/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. Z. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2010 doručená sťažnosť P. Z. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 9/2004 (ďalej aj „namietané konanie“).

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„... návrhom na začatie konania osobne doručeným do podateľne Okresného súdu v Banskej Bystrici dňa 22. 10. 2003 ako žalobkyňa v 21. rade vyvolala konanie o náhradu škody za nesprávny úradný postup voči Slovenskej republike, zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvom financií Slovenskej republiky a Úradom pre finančný trh.

Vzhľadom ku vznesenej námietke miestnej príslušnosti Okresným súdom v Banskej Bystrici bol rozhodnutím Najvyššieho súdu SR spis postúpený na vybavenie Okresnému súdu Bratislava I, ktorý ho realizuje pod sp. zn. 15 C 9/2004.

Sťažovateľka, cestou právnej zástupkyne, efektívne spolupracovala so súdom prvého stupňa. Aj napriek tomu Okresný súd Bratislava I nariadil termín pojednávania až na 10. 11. 2009, teda po vyše šiestich rokoch.

Dňa 03. 08. 2009 predsedníčka Okresného súdu Bratislava I vybavovala podanú sťažnosť sťažovateľky a konštatovala, že v jej prípade je sťažnosť podaná dôvodne. V konaní došlo k porušovaniu práva na verejné prerokovanie bez zbytočných prietahov.

Vzhľadom na to, že od podania návrhu na začatie konania ubehlo viac ako šesť rokov, sťažovateľka má za to, že pri prejednávaní jej nároku dochádza k zjavným prietahom v konaní.

Tento stav vyvolal sústavné porušovanie jej základného práva, aby sa jej vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, čo je v konečnom dôsledku aj deklarované odpoveďou predsedníčky Okresného súdu Bratislava I.

Konaním resp. nekonaním súdu dochádza k strate dôvery sťažovateľky voči justícii a voči spravodlivému a včasnému rozhodnutiu vo veci samej.“

Ďalej sťažovateľka uviedla:

„Po tom, čo sťažovateľka využila všetky možné prostriedky nápravy, v danom prípade nemá možnosť domáhať sa svojho ústavného práva na inom orgáne ako na Ústavnom súde Slovenskej republiky. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka podľa ust.

§ 53 z. č. 38/1993 Z. z. o ústavnom súde Slovenskej republiky a konaní pred ním vyčerpala všetky zákonné možnosti ako sa domáhať ochrany svojho ústavného práva.

Taktiež je naplnená zákonná podmienka podľa ust. § 53 ods. 3 z. č. 38/1993 Z. z. o ústavnom súde Slovenskej republiky a konaní pred ním, nakoľko porušenie vyššie uvedeného základného práva ku dňu podania sťažnosti trvá.“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd v náleze takto rozhodol:

„1. Nekonáním Okresného súdu Bratislava I bolo porušené právo sťažovateľky P. Z., V., zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje v konaní pod sp. zn. 15 C 9/2004 konať bez zbytočných prieťahov.“

Okrem uvedeného sťažovateľka žiadala, aby jej ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 3 300 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľky smerujúcom proti postupu okresného súdu, ktorým boli podľa nej spôsobené zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 9/2004.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní [podľa § 3

ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o sťažnosti, predmetom ktorej je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), avšak ich využitím nedosiahol účinnú nápravu namietaného porušenia označených práv.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1 § 116 ods. 1 písm. b) a § 120 ods. 7 citovaného zákona].

Z odpovede predsedníčky okresného súdu z 3. augusta 2009 na sťažnosť sťažovateľky na prietahy v napadnutom konaní, ktorá bola doručená okresnému súdu 31. augusta 2009, vyplýva, že konanie v napadnutej veci začalo 23. decembra 2003, keď bol Okresnému súdu Banská Bystrica doručený návrh na začatie konania v právnej veci, v ktorej sťažovateľka mala postavenie žalobkyne v 21. rade, proti odporcovi Slovenská republika (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Úrad pre finančný trh). Po doručení vyjadrení odporcov bol súdny spis 12. februára 2004 postúpený Okresnému súdu Bratislava I a bola mu pridelená sp. zn. 15 C 9/2004. Ďalší priebeh konania, ako to vyplýva z odpovede predsedníčky okresného súdu, bol takýto:

„... dňa 13. 02. 2004 doručené vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľov. Dňa 18. 02. 2004 doručené vyjadrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky. Dňa 08. 03. 2004 bol predmetný spis doručený Okresnému súdu Bratislava I. Dňa 06. 05. 2004 súd vyzval navrhovateľa na vyjadrenie k podaniam odporcov. Dňa 23. 11. 2005 pokyn zákonného sudcu pre vyššieho súdneho úradníka. Dňa 23. 12. 2005 dožiadanie tunajšieho súdu adresované okresnému súdu Banská Bystrica. Dňa 04. 01. 2006 doručené vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľov. Dňa 06. 02. 2006 bol predmetný spis doručený Okresnému súdu Banská Bystrica. Dňa 24. 02. 2006 boli účastníci konania predvolaní na výsluch. Dňa 07. 03. 2006 doručené ospravedlnenie právneho zástupcu navrhovateľov. Dňa 27. 03. 2006 doručené ospravedlnenie navrhovateľa. Dňa 30. 03. 2006 zápisnica o výsluchu. Dňa 05. 04. 2006 boli účastníci konania predvolaní na výsluch. Dňa 19. 04. 2006 zápisnica o výsluchu. Dňa 24. 04. 2006 bol predmetný spis doručený tunajšiemu súdu. Dňa 03. 05. 2006 doručené podanie právneho zástupcu navrhovateľov – úprava petitu. Dňa 08. 09. 2006 nariadený termín pojednávania na deň 27. február 2007. Dňa 08. 09. 2006 pokyn zákonného sudcu. Dňa 15. 12. 2006 bol nariadený termín pojednávania zrušený z dôvodu pridelenia zákonného sudcu na Krajský súd v Bratislave. Dňa 23. 11. 2007 súd uznesením č. k. 15 C 9/2004-137 pripustil zmenu petitu návrhu na začatie konania. Dňa 23. 11. 2007 pokyn vyššieho súdneho úradníka. Dňa 12. 05. 2008 dožiadanie adresované okresnému súdu Banská Bystrica. Dňa 12. 06. 2008 doručené vyjadrenie Okresného súdu Banská Bystrica. Dňa 18. 06. 2008 podanie adresované účastníkom konania. Dňa 03. 02. 2009 súd vyzval M. H., J. H., A. H. na vyjadrenie k požadovaným skutočnostiam. Dňa 22. 04. 2009 dožiadanie adresované Okresnému súdu Banská Bystrica. Dňa 11. 05. 2009 boli účastníci konania predvolaní na výsluch. Dňa 04. 06. 2008 zápisnica o výsluchu. Dňa 24. 06. 2009 bol predmetný spis doručený tunajšiemu súdu.“

Predsedníčka okresného súdu ďalej konštatovala, že sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona o súdoch je dôvodná a konanie je poznačené prietahmi, za ktoré sa sťažovateľke ospravedlnila a súčasne zdôraznila, že „vybavenie veci bude priebežne sledovať tak, aby k zbytočným prietahom v konaní zo strany súdu už nedochádzalo“. Po upozornení predsedníčky okresného súdu na prietahy boli z jej strany prijaté

v primeranej lehote potrebné opatrenia a na pojednávaní uskutočnenom 10. novembra 2009 bol vyhlásený rozsudok vo veci samej, proti ktorému bolo 21. decembra 2009 doručené odvolanie navrhovateľov v 1. - 21. rade vrátane sťažovateľky. Následne bolo uvedené odvolanie doručené odporcom na vyjadrenie, pričom po doručení uvedených stanovísk bude predmetný spis predložený na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Napriek tomu, že sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 8. februára 2010, sťažovateľka sa v nej nezmenila o tom, že okresný súd vo veci samej 10. novembra 2009 už rozhodol, a ani o tom, že proti prvostupňovému rozsudku sa sťažovateľka spolu s ostatnými navrhovateľmi 21. decembra 2009 odvolala.

Pri uvedenom hodnotení ústavný súd považoval za dôležitú najmä skutočnosť, že okresný súd fakticky tri mesiace po uplatnení sťažnosti na prietahy v napadnutom konaní u predsedníčky okresného súdu vo veci na pojednávaní uskutočnenom 10. novembra 2009 meritórne rozhodol, z čoho je možné vyvodit' záver, že sťažnosť na prietahy v konaní v okolnostiach posudzovanej veci sa prejavila ako účinný prostriedok nápravy, ktorý sťažovateľka mala k dispozícii, a úspešne ho aj využila ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej je potrebné v prípade podania sťažnosti proti nečinnosti podľa zákona o súdoch poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho prípadnou nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07). Z priebehu konania po podaní sťažnosti orgánu štátnej správy okresného súdu je, ako už bolo uvedené, zrejmé, že opatrenia prijaté predsedníčkou okresného súdu boli v okolnostiach namietaného konania efektívne, čím sa konanie urýchlilo a zabezpečil sa jeho ďalší plynulý priebeh. V dôsledku toho došlo aj k odstráneniu protiprávneho stavu zapríčineného dovtedajšou nečinnosťou okresného súdu, čo podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach daného prípadu znamená, že sťažnosť nie je opodstatnená.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľky na ochranu ústavnosti uplatnenými v sťažnosti nezaoberal.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že ak by prípadnou nečinnosťou okresného súdu (alebo jeho neefektívnou činnosťou) v ďalšom priebehu označeného konania došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže v takomto prípade opätovne podať sťažnosť ústavnému súdu, a to už bez toho, aby musela opäť predtým využiť sťažnosť proti nečinnosti orgánu štátnej správy okresného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2009